

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do emerytury górniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 marca 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 grudnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się
kwotę 240,00 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 9 grudnia 2019 r. w sprawie III AUa (...) oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z 10 lipca 2019 r. w sprawie IX U (...) zmieniającego decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 14 lutego 2019 r. i przyznającego ubezpieczonemu M. K. prawo do emerytury górniczej począwszy od maja 2017 r.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 50e ust. 1 w związku z art. 50c ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.) przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie prowadzące do przyjęcia że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki nabycia prawa do emerytury górniczej, w tym legitymuje się wymaganym stażem pracy górniczej, co stanowi konsekwencję nieuzasadnionego uwzględnienia okresu pracy wykonywanej przez niego na podstawie umowy o pracę zawartej z Biurem Rachunkowym A. w okresie od 15 grudnia 2015 r. do 31 stycznia 2017 r. oraz naruszenie przepisów postępowania – art. 224 § w związku z art. 391 § 1 k.p.c. prowadzące do zaaprobowania rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, zamknięcia rozprawy i potwierdzenia prawa ubezpieczonego do emerytury górniczej, pomimo nie wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności, w postaci ustalenia pomiędzy jakimi stronami istniał stosunek pracy, w szczególności ustalenia pracodawcy na rzecz którego ubezpieczony świadczył pracę.

Organ rentowy wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne: 1/ „czy uznanie okresu zatrudnienia za okres pracy górniczej i przyznanie prawa do emerytury może nastąpić bez uprzedniego ustalenia podmiotu, który był pracodawcą na rzecz którego praca była rzeczywiście wykonywana, uprawnionym do wystawienia dokumentacji potwierdzającej wykonywanie przez ubiegającego się o świadczenie emerytalne pracy górniczej?”, 2/ „czy do okresu pracy górniczej wymaganego do nabycia prawa do emerytury o której mowa w art. 50e ust. 1 w związku z art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej może zostać zaliczony okres zatrudnienia ubezpieczonego w podmiocie nie będącym kopalnią ani przedsiębiorstwem lub innym podmiotem wykonującym dla kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów czy przedsiębiorstwem montażowym, przedsiębiorstwem maszyn górniczych, zakładem naprawczym i innym podmiotem wykonującym dla kopalń podziemne roboty budowlano montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń?”. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu celem ponownego rozpoznania sprawy oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczony wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty

przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący organ rentowy nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. Sformułowane we wniosku zagadnienie nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego, gdyż udzielenie na nie odpowiedź nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa i stosowanie prawa. W przeciwnym razie funkcja podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. będzie bezprzedmiotowa i postępowanie kasacyjne stanie się powszechną (trzecią) instancją.

Zgodnie z art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej za pracę górniczą uważa się, między innymi, zatrudnienie pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu (pkt 1), zatrudnienie pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów (pkt 2) czy zatrudnienie na odkrywce węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża (pkt 4). Praca wykonywana na danym stanowisku stanowi pracę górniczą uprawniającą do emerytury górniczej tylko wówczas, gdy odpowiada rodzajowi pracy określonemu w art. 50c ust. 1 ustawy. Nie ma tutaj zatem znaczenia jak nazywa się podmiot będący pracodawcą. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej

nie decydują ani rozporządzenie wykonawcze, ani wewnętrzne zarządzenia pracodawcy czy wystawione na jego podstawie świadectwo wykonywania takiej pracy, ale rodzaj faktycznie wykonywanej pracy odpowiadający wymaganiom ustawowym. Ustalenia poczynione przez Sądy orzekające, że ubezpieczony był w spornym okresie zatrudniony na stanowisku górnika strzałowego w różnych kopalniach w ramach (...) Spółki Węglowej, dają zatem podstawę do uznania decyzji organu rentowego za błędną.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na podstawie art. 98 k.p.c.